

Městský úřad Jindřichův Hradec
Odbor sociálních věcí
Oddělení sociálně právní ochrany dětí
Klásterská 135/II.,
377 22 Jindřichův Hradce

DOMÁCÍ NÁSILÍ

CO JE TO DOMÁCÍ NÁSILÍ?

Pod pojmem „domácí násilí“ se rozumí stupňující se opakované násilí fyzické, psychické, ekonomické či sexuální povahy mezi manželi nebo partnery či kombinace těchto jednotlivých forem. Problém „domácího násilí“ je však pojímán i v jeho širším významu – tzv. rodinné násilí. Násilí v rodině totiž může mít různé konkrétní podoby od týrání a zanedbávání dětí přes trýznění seniorů až po zmíněné psychické a fyzické násilí mezi mužem a ženou. Charakteristické pro takové útoky tedy je, že k nim dochází mezi osobami, které spolu jsou či v minulosti byly v rodinném, partnerském či obdobném vztahu a trvale spolu žijí v jednom bytě či domě. Cílem takového jednání přitom je vytvoření vztahu závislosti oběti na pachateli a získání moci pachatele nad obětí. Intenzita domácího násilí se obvykle časem zvyšuje, přesto však k násilí ve vztahu nedochází neustále – střídají se období násilí a relativního klidu. Domácí násilí se pro svou

trvalost a různou intenzitu násilných aktů postupně stává součástí jejich běžného života. Domácí násilí není možné zaměňovat s partnerskou hádkou či „manželskou rozepří“, při níž proti sobě stojí dva jedinci ve stejné pozici. Domácím násilím rovněž není jednorázový incident.

JE DOMÁCÍ NÁSILÍ PŘESTUPKEM ČI TRESTNÝM ČINEM?

Podle intenzity jednání násilníka se může jednat o přešupek (přestupky proti občanskému soužití – např. úmyslné narušení občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví nebo drobným ublížením na zdraví) či trestný čin (např. týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě, ublížení na zdraví, omezování osobní svobody).

V této souvislosti je nutné zdůraznit, že projednání přestupků mezi osobami blízkými je podmíněno tím, že postižená osoba musí podat návrh na projednání přestupku. V případě zastavení přestupkového řízení (např. pro nedostatek důkazů) je však návrh povinen uhradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč (z důvodů hodných zvláštního zřetele může být tato paušální částka snížena). Přestože trestní stíhání řady trestných činů páchaných v rámci domácího násilí je podmíněno souhlasem poškozeného, v případě trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí tomu tak není, což umožňuje policejním orgánům zahájit vyšetřování proti pachateli i v případě, kdy s tím samotný poškozený (oběť) nesouhlasí.

KAM SE MŮŽE OBĚŤ DOMÁCÍHO NÁSILÍ OBRÁTIT?

Nejpodstatnější z pohledu oběti je možnost obrátit se s žádostí o pomoc na Policii ČR. Místem podání trestního oznámení může být policie nebo státní zastupitelství (nejlépe místně příslušné tam, kde k trestnému činu došlo). Trestní oznámení jsou policisté povinni vždy přijmout. Trestní oznámení lze podat ústně či písemně. Pokud oběť podává trestní oznámení ústně, může požadovat kopii protokolu o trestním oznámení.

Pokud se v bytě či domě, kde dochází k násilí, nachází nezletilé děti, měla by oběť neprodleně o situaci informovat sociální pracovníci oddělení sociálně-právní ochrany dětí. Dětem, které jsou svědky nebo i objektem domácího násilí, by měla být ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí věnována zvýšená pozornost.

Pokud by došlo k fyzickému napadení, je třeba vždy vyhledat lékaře a sdělit mu, jak ke zranění došlo a kdo je způsobil. Od lékaře je vhodné si vyžádat detailní zprávu o zdravotním stavu po napadení.

Krizovou pomoc osobám ohroženým domácím násilím poskytují též specializovaná sociální zařízení – intervenční centra. Tato centra poskytují individuální sociálně-právní pomoc v konkrétních případech a zároveň koordinují interdisciplinární spolupráci mezi dalšími navazujícími službami na úrovni kraje. V případech vykazání spolupracují s Policií ČR. Pokud Policie ČR vykáže pachatele domácího násilí ze společného bytu, intervenční centrum je povinno kontaktovat oběť do 48 hodin

od chvíle, kdy se od Policie ČR dozví o vykázání.

Vždy je možné se obrátit též na tísňovou linku Integrovaného záchranného systému 112, příp. linku policie 158 či lékařské pomoci 155.

KDY MŮŽE BÝT ÚTOČNÍK ZE SPOLEČNÉHO OBYDLÍ VYKÁZÁN ?

Vykázání je preventivním opatřením směřujícím k ochraně ohrožených osob. Policie může násilnou osobu vykázat, pokud zjistí, že se jedná o případ domácího násilí. Toto opatření je nezávislé na konečném rozhodnutí o protiprávnosti chování dotčené osoby. Tímto způsobem je možné vykázat ze společného obydlí i osobu, která je jeho výhradním vlastníkem. Současně může být jednání násilníka vyšetřováno v rámci trestního řízení či projednáváno v přestupkovém řízení. Vykázání z bytu znamená, že útočník má zakázán vstup do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí na dobu 10 dnů. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby.

Jaké jsou další možnosti obrany?

Pro oběti domácího násilí existuje dále možnost domáhat se ochrany cestou občanskoprávního řízení u soudu – tedy podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle § 400 a následujících zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Tento návrh může oběť domácího násilí podat buď poté, co již bylo vydáno výše popsané opatření policie nebo i bez tohoto opatření. Návrhovatelem může být též nezletilý, jeho jménem podává návrh zákonný zástupce, orgán sociálně-právní

ochrany dětí nebo advokát na základě plné moci, pokud má nezl. pro udělení plné moci přiměřenou rozumovou a volní vyspělost. Nezletilý starší 16 let má pro řízení plnou procesní způsobilost. Soud může násilné osobě uložit např.: aby dočasně opustila společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržovala se ve společném obydlí nebo do něj nevstupovala, aby se zdržela setkávání s ohroženou osobou a aby se zdržla nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem. O návrhu rozhodne soud do 48 hodin bez jednání. Rozhodnutí soudu je vykonatelné vydáním. Toto předběžné opatření soudu trvá jeden měsíc od jeho vykonatelnosti. Před uplynutím této doby může ohrožená osoba požádat o jeho prodloužení. Předběžné opatření zanikne nejpozději uplynutím 6 měsíců po jeho vykonatelnosti.

JAK VÁM MŮŽE BÝT NÁPOMOCEN VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV?

Veřejný ochránce práv Vám může pomoci jen v rámci své působnosti vymezené zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, což může být zejména v případě neuspokojivého jednání nebo nečinnosti Policie ČR (nikoli však pokud vystupuje jako orgán činný v trestním řízení), orgánů sociálně-právní ochrany dětí a správních orgánů příslušných k projednání přestupků.

Kontakty:

Městský úřad Jindřichův Hradec
Odbor sociálních věcí, oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Klásterská 135/II.,
377 22 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 351 301

spojovatelka: 384 351 111

fax: 384 351 302

email: podatelna@jh.cz

<http://www.jh.cz>

pomáhající organizace

THEIA – krizové centrum o.p.s.

Pravdova 837/II, Jindřichův Hradec

Telefon: 775 202 421

e-mail: info@theia.cz

linka pomoci: pomoc@theia.cz

Web: www.theia.cz

Bílý kruh bezpečí o.s.

Riegrova 1756/51

370 01 České Budějovice

Telefon 387 200 094, 734 479 644

Bezplatná linka telefonické krizové pomoci BKB:

116 006

DONA linka: 251 511 313

Nonstop linka: 257 317 110

Web: www.bkb.cz

Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím

násilím, Diecézní charita České Budějovice

Kanovnická 11/390, 370 01 České Budějovice

Tel/fax. 386 323 016, 603 281 300

e.mail: intervenccentrum@charitacb.cz

Web: www.dchcb.cz